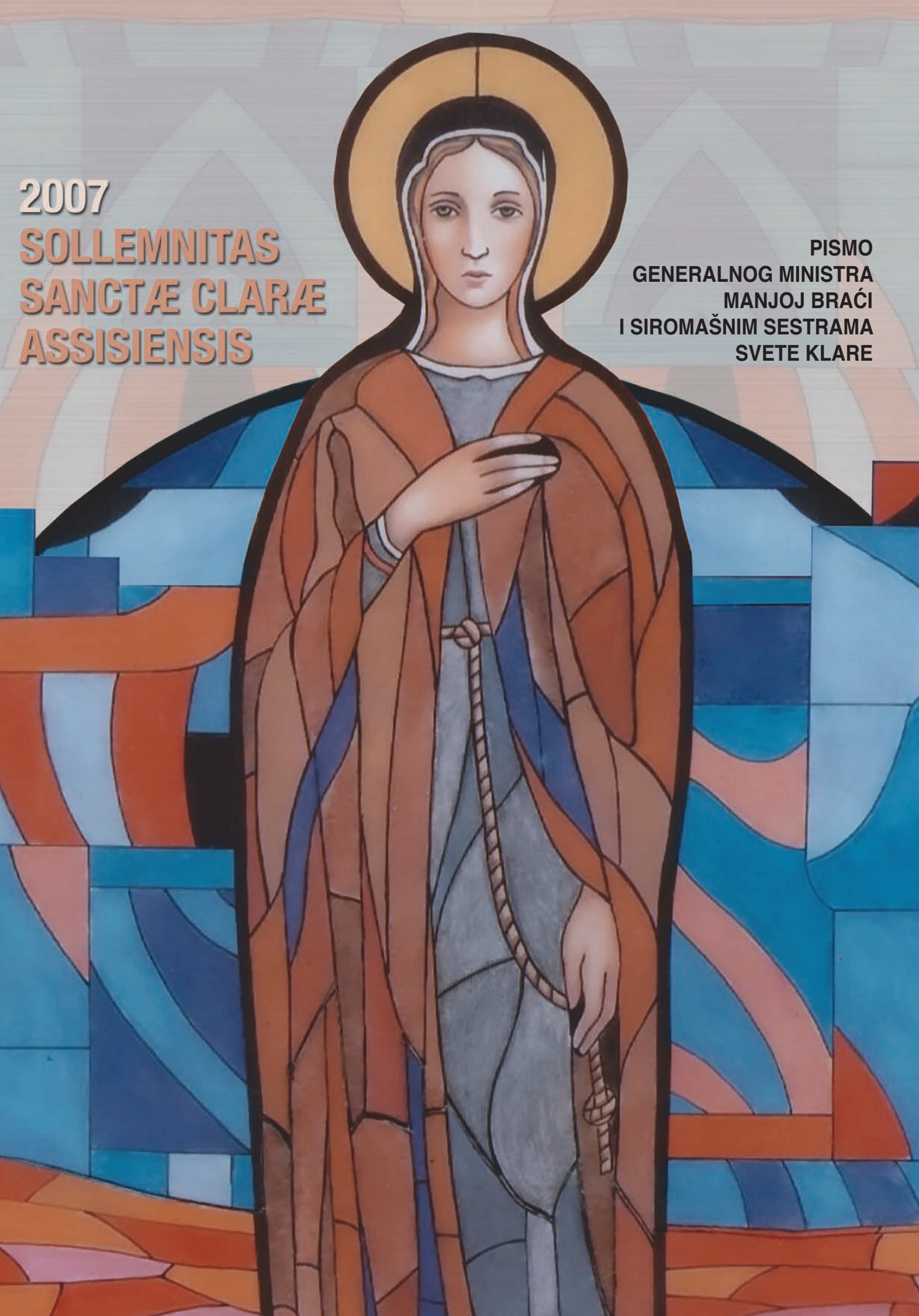

2007

**SOLLEMNITAS
SANCTÆ CLARÆ
ASSISIENSIS**

PISMO
GENERALNOG MINISTRA
MANJOJ BRAĆI
I SIROMAŠNIM SESTRAMA
SVETE KLARE

*Predrage sestre,
Gospodin vam dao mir!*

U prigodi blagdana svete Klare želim vam i ove godine uputiti poseban pozdrav i zahvaliti vam za vašu nazočnost u Crkvi i u svijetu, kao i za sestrišku blizinu koju mi uvijek iskazujete. Znam, naime, da me vaša molitva prati na mom stalnom putovanju kako bih susreo i poticao braću i sestre koje mi je Gospodin povjerio.

Želim zatim podastrijeti vašem razmišljanju neke misli koje nastaju na putu što ga mi franjevci prolazimo ovih godina dok promišljamo o *milosti početaka* s obzirom na proslavu osamstote obljetnice osnutka Reda. Nadam se kako mogu biti valjani poticaji i za vaš život upravo zbog dubokog jedinstva nadahnuća koje nas povezuje.

Prosjaci smisla

Živimo u vremenu u kojem osjećamo kako nas potiču mnoga pitanja i upiti što nam ih život i povijest upućuju svakoga dana. To su pitanja koja nam dolaze od osoba koje susrećemo, od povijesnih i crkvenih prilika u kojima živimo, ali to su pitanja koja nastaju iz našega srca a koja nas požuruju da svoj život izložimo istini i jasnoći. Prvi savjet što vam ga nudim jest onaj da ne trnete ta pitanja, možda odgo-neći ih kao napasti i negativne izazove: pokušajmo ih naprotiv shvatiti kao poticaje koji od nas traže novu i obnovljenu vjerodostojnost života. Glavna značajka tih pitanja što nam ih život postavlja i koje mi sami postavljamo jest poziv otkriti smisao svoga životnoga odabira.

Riječ je o traganju na koje nas poziva sam sv. Franjo koji u *molitvi pred Raspetim* na početku svoje pustolovine traži od Gospodina “smisao i spoznaju da izvršim tvoju svetu i istinsku volju”. Možemo se upitati: što su to “smisao i spoznaja”, ako ne zaziv kako bi nam Bog odgovorio na pitanje o smislu života?

Od nas se traži promišljanje mudrosne vrste koje nastoji raspoznati u stvarnom životu znakove Božje prisutnosti. Sveto Pismo u mudrosnim knjigama nudi nam mnoge primjere takva vjerničkog promišljanja koje se pita o smislu i kakvoći života. Ne bi možda bilo beskorisno za mnoge od nas da ponovno uzmemo u ruke mudrosne knjige koje nas uče kako

se postavljaju pitanja, a ne samo kako se pronalaze odgovori, zatim nas pozivaju na mudrosno iščitavanje života u kojem valja zamijetiti Božje znakove. I ako pomislimo na neke knjige Svetoga Pisma primijetiti ćemo kako podastiru iščitavanje života koje je često gotovo “sablaznjivo” u svom ozbiljnom shvaćanju proturječja i životnih poteškoća, ali nas u isto vrijeme odgaja za sposobnost da uvijek otkrijemo pogled vjere u čijem je svjetlu jedino moguće pronaći valjane odgovore naše potrage za smislom.

Pogled na život očima vjere dovest će nas do spoznaje kako u središtu našega iskustva i naše povijesti nisu toliko naše vjernosti i nevjernosti, naša ispitivanja pa ni naša pitanja, već Njegova milosna pobuda koja je uvijek ispred nas i koja nas obvija. To je stav na koji nas poziva Klara na početku svoje *Oporuke*: «Među drugim dobročinstvima koja smo primile i svaki dan primamo od *Oca milosrđa* i za koje smo dužne zahvaljivati slavnome Ocu Kristovu jest dobročinstvo našeg poziva [...] Moramo, dakle, predrage sestre, razmisliti o svim danim nam dobročinstvima Božjim, ali među ostalima, kojima se udostojao po ljubljenom našem blaženom ocu Franji među nama djelovati, ne samo o onima poslije našega obraćenja, nego i o onima dok smo bile u bijednoj taštini svijeta» (*OKI* 2-8).

Klarin poziv je u savršenom suglasju s Franjinim stavom koji u svojoj *Oporuci* ponovno iščitava cijelo svoje iskustvo očima vjere i otkriva kako je istinski glavni junak njegovih osobnih događanja uvijek Gospodin: «Gospodin je dao meni, bratu Franji, da ovako započnem...i Gospodin me odvede među gubavce ... i kad mi je Gospodin dao braću ...nego mi je sam Svevišnji objavio da moram živjeti po načinu svetoga Evanđelja ...» (*OR* 1.2.14). Poput Klare i Franje i mi smo pozvani otkrivati smisao svoga života gledajući ga očima koje je preobrazio Duh, očima koje znaju “vidjeti i vjerovati” (usp. *OP* 1,20-21), te prepoznati u događajima svoga života Božje djelovanje, njegovo “sveto djelovanje”, sa zahvalnom sviješću da je to Gospodinovo djelovanje već prisutno i djelatno: ne ovisi od naše krjeposti ili našega isposništva, već od njegove milosne pobude koja nas uvijek prethodi.

Oblik života

U toj želji za povratkom k središtu i smislu vašega života, pitao sam se koju vam pomoć može-

mo ponuditi mi franjevci, i na poseban načina ja, Franjin nasljednik, u službi bratstvu. Vjerujem kako ne mogu učiniti ništa bolje od podastiranja riječi Franje, koji potaknut očinskom ljubavlju, napisa za vas oblik života na ovaj način: «Budući da ste, po božanskom nadahnuću, postale kćerima i službenicama vrhovnog svevišnjeg Kralja i nebeskog Oca, zaručile se s Duhom Svetim odabirući da živite prema savršenosti svetog Evanđelja: hoću i obećajem za sebe i za svoju braću uvijek voditi o vama marljivu brigu i posebnu skrb» (*PKl 6,2-4*). Vaš *oblik života* poziva vas da se prepoznate u bliskom odnosu s trima božanskim osobama: s Ocem, čije ste “kćeri i službenice”, s Duhom Svetim, komu ste “zaručnice”, i sa Sinom Isusom, čije Evanđelje želite živjeti do savršenstva.

Franjine riječi izazivaju i propituju: Na kakav vas odnos s Bogom pozivaju ti izrazi? Što znači biti “kćeri i službenice Očeve”? Kojim načinom i kako živjeti i razvijati istinski sinovski odnos s Bogom? Još je izazovnija slika “zaručnice Duha Svetoga” koju vam Franjo pripisuje. Odnos s Duhom uvijek je otvoren prostor za nepredvidivu Božju novinu: Duh je izvor života i novosti, on je “Gospodin i životvorac”, on je početak svake karizme i svakog dara koji dolazi odozgor. Ako se s takvim Duhom uspostavi zaručnički odnos, s plodnom blizinom koju takav odnos poznaje, što može nastati iz njega? Ništa manje nego Krist, kojega ste i vi pozvani rađati, poput svakog vjernika, budući da Franjo kaže da smo pozvani postati «zaručnici, braća i majke Gospodina» (*IP*); a Klara u savršenom suglasju podsjeća Janju Prašku da «je dostojno zaslužila da bude nazvana sestrom, zaručnicom i majkom Sinu svevišnjeg Oca i slavne Djevice» (*IPAg 24*).

Djelovanje Duha, čije ste zaručnice, dovodi zapravo Kristu, koji je uvijek u vezi s Duhom, jer «nitko ne može reći Isus je Gospodin, osim u Duhu Svetom» (*IKor 12,3*). Onaj trojstveni život, na koji poziva vaš *oblik života*, s odnosom “kćeri i službenice” prema Ocu i s odnosom “zaručnica” prema Duhu Svetom, pronalazi svoje ostvarenje u “življenju prema savršenosti svetog Evanđelja”, koje izražava središnjost Krista u našem životu.

Klara je učiteljica u pozivanju na tu radosnu blizinu s Kristom, onim u kojem ona zna da se može preobraziti po uranjanju (usp. *3PAg 12-13*) i koji tvori središte njezina života i njezina iskustva: slavni zaručnik, promatran s ljubavlju kao “raspeti siromah”. Sav naglasak što ga Klara stavlja na želju da živi siromaštvo koje ona ističe snažnije od sv. Franje objašnjava se upravo time što je to siromaštvo

Gospodinovo i po njemu raste njezina sličnost sa životom Krista koji je izabrao siromaštvo u ovom svijetu za sebe i svoju majku. Klarino siromaštvo nije samo krjepost, nego podudarnost s Kristom, i čini se kako se ono čak poistovjećuje sa samim Kristom, kao kad se ogledalo iz četvrtog pisma Janji Praškoj, na kojem «sjaji blaženo siromaštvo, sveta poniznost i neizreciva ljubav», u određenom trenutku pokreće i «odozgor upućuje prolaznicima svoj glas da se zaustave promatrati ga».

Klarin pogled dovodi do te potpune središnjosti Isusa u našem životu: i pitam se koliko je istinita danas i za vas opasnost «raspršenog» života, možda lijepog i dobrog, ali u opasnosti da izgubi snažno i vidljivo prvenstvo koje treba dati Gospodinu. Ta vidljiva i izričita središnjost Gospodina je zacijelo bitna za vaš život, ne samo kako bi bilo istinito vaše svjedočanstvo u Crkvi, nego kako bi većma vaš život bio vidljiv i istinit vama samima. To snažno prvenstvo Boga u životu vrijedi svakako za naš život franjevac i za svaki oblik posvećenog života. Vjerujem međutim kako u vašem obliku života poprima posebnu i znakovitu neodgodivost.

Živjeti bratski u jedinstvu duha i sa zavjetom krajnjeg siromaštva

Prvenstvo Boga koje obilježava naš i vaš životni izbor ima obilježje da je življeno «bratski u jedinstvu duha». Mi smo franjevci koristili izraz “svetost u bratstvu” (*Gdm 42-45*), kako bismo kazali da se u našem zvanju ne postaje svetima pojedinačno, nego živeći duboko svoj bratski poziv. Dok su mnogi poticaji u prošlosti a možda i u sadašnjosti isticali i ističu ideal svetosti odveć samostalan i izdvojen, otkrili smo kako je protega braće i sestara dio našega poziva na svetost: ne postaje se svetim “bez obzira na” zajednički život, nego upravo po toj protegi u odnosu sa sestrama i s braćom otvaramo se Bogu.

Toga je bila svjesna i Klara koja se u svojoj *Oporuci* ovako obraća nazočnim i budućim sestrama: «A iz ljubavi Kristove ljubeći se među sobom, pokažite na vani onu ljubav koju imate unutra, da tim primjerom izazvane sestre uvijek rastu u ljubavi prema Bogu i u međusobnoj ljubavi» (*OKl 59-60*). Po tim riječima ljubav koja ujedinjuje sestre jest ljubav Kristova: čini se kako ne postoji razlika između ljubavi prema Bogu i one prema sestrama. I kod nas Manje braće porasla je svijest o toj dubokoj isprepletenosti

između života vjere i bratskoga života. Na posljednjem izvanrednom generalnom kapitulu tu smo svijest izrazili u ponudi *metodologije iz Emausa*: «sastajati se; govoriti o onom što nam se dogodilo; dijeliti iskustvo evanđelja, iščitavati Pravilo; moliti i hvaliti Boga “za sve njegove darove”; slaviti bratsko zajedništvo; i vratiti se braći svoga bratstva, svojoj braći i sestrama cijelog svijeta s radosnom viješću koja je preobrazila naše živote» (usp. *Gdm* 39-47). Riječ je o ponudi koja, uz nužne inačice, vjerujem može biti korisna i za vas.

Razmjena iskustava u vjeri zacijelo će moći pomoći našim zajednicama da otkriju kako u naš odnos s Bogom ulaze i braća i sestre, povrh svega oni iz naših zajednica: Za nas, kao za Franju, istina je da kad nam Bog dade braću ili sestre, nakon početnog oklijevanja, sam nam Svevišnji objavi da moramo živjeti po

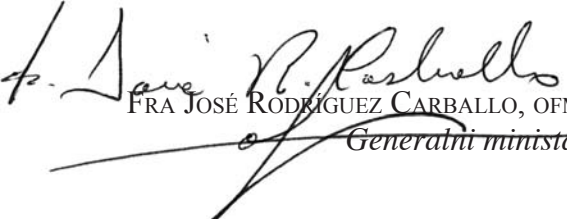
načinu svetoga evanđelja (usp. *OR* 14). Objava tako važna i bitna, možda, ne bi bila moguća, ni za nas kao ni za Franju, bez dara braće i sestara.

Zahvaljujmo Bogu za taj dar koji nam otkriva put evanđelja, onaj put koji vama sestrama omogućava da živite u potpunosti svoj oblik života, zbog kojega ste «odabrale da živite prema savršenosti svetog Evanđelja».

I dok i ja, poput Franje, «obećajem za sebe i za svoju braću uvijek voditi o vama marljivu brigu i posebnu skrb» (*OŽ* 2), povjeravam vas Gospodinu riječima same Klare: «Ljubite uvijek svoje duše i duše svih svojih sestara, i vodite uvijek brigu da održite što ste Gospodinu obećale. Gospodin bio uvijek s vama, o da bi ste vi bile uvijek s njime. Amen» (*BLK* 14-16).

Rim, 11. kolovoza 2007.
Blagdan sv. Klare

Vaš brat i sluga

FRA JOSÉ RODRÍGUEZ CARBALLO, OFM,
Generalni ministar

Prot. 098096